

Навчальний курс

«Альтернативне фінансування впровадження стратегії: розробка інфраструктурних проектів, державно-приватні партнерства та регіональні контракти»

ГЛОСАРІЙ

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
Аналіз «витрати-вигоди» Cost-benefit analysis	Метод оцінки, що застосовується для потреб попередньої оцінки великих інфраструктурних проектів. Головною метою цього методу є визначення потенційного ефекту кількох альтернативних концепцій проекту і, як наслідок, вибір найвигіднішої.
Аналіз «витрати-ефективність» Cost-effectiveness analysis	Метод оцінки, що застосовується у фазі оцінки результатів проекту і полягає у порівнянні отриманого ефекту із сукупністю витрат, виражених величиною залучених фінансових ресурсів.
Аналіз чутливості Sensitivity analysis	Метод кількісного аналізу ризиків і моделювання, який використовується для визначення ризиків з найбільшою можливою дією на проект. В процесі аналізу встановлюється, в якій мірі невизначеність кожного елементу проекту відбивається на досліджуваній меті проекту, якщо останні невизначені елементи приймають базові.
Аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, СВOT-аналіз Strengths, weaknesses, opportunities, and threats analysis, SWOT analysis	Метод збору інформації, що вивчає проект з точки зору кожної з сильних і слабких сторін проекту, його сприятливих можливостей і загроз, зокрема для того, щоб поглибити аналіз ризиків, які розглядаються в рамках управління ризиками проекту.
Базовий план Baseline	Затверджений план виконання заходів проекту з вказаними часовими фазами.
Бенефіціар Beneficiary	Особа, інституція чи організація, що отримує вигоду (безпосередню чи опосередковану) від впровадження проектів (програм).
Виконуюча організація	Підприємство, персонал якого безпосередньо бере участь в роботі над проектом.

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
Performing organization	
Вимірюваність Measurability	Критерій відбору показників досягнень, за яким кожний показник (результат) проекту має бути виражений у цифрових величинах, що зробить можливим його перевірку.
Відповідність Relevance	Один із критеріїв оцінки. На його підставі оцінюється узгодженість між цілями проекту (програми, стратегії), який є предметом оцінки, з потребами і проблемами певного сектору чи регіону, а також внутрішня узгодженість цілей.
Внутрішня ставка дохідності – ВСД Internal Return Rate – IRR	Означає внутрішню норму дохідності (ВНД), або внутрішню ставку дохідності (ВСД), або внутрішню ставку повернення інвестиції (ВСП). Фактично це дисконтна ставка, при якій NPV = 0. Цей показник вказує на те, який відсоток повних затрат за проектом повернеться інвестору протягом року з нашого проекту, з точки зору його фінансового аналізу.
Вплив Impact	Довготермінові наслідки проекту, що сягають далі за миттєвий ефект для безпосередніх бенефіціарів. Його можна віднести до закладеної в програмному документі мети стратегічної підтримки. Вплив утворює третій, найвищий рівень результатів і вимірюється за допомогою статистичних показників, що стосуються загальної соціально-економічної чи екологічної ситуації у регіоні або у відповідній сфері діяльності.
Допущення Assumptions	Чинники, які для цілей планування вважаються вірними, реальними або визначеними без залучення доказів. Допущення впливають на всі аспекти планування проекту і є частиною послідовної розробки проекту. Ідентифікація, документування і перевірка допущень часто є частиною процесу планування проекту.
Декомпозиція Decomposition	Метод планування, що передбачає розбиття змісту проекту і результатів постачання проекту на дрібніші і легко керовані елементи до тих пір, поки роботи за проектом, пов'язані з виконанням змісту проекту і забезпеченням результатів постачання, не визначені досить детально для виконання і моніторингу цих робіт.
Державно-приватне партнерство Public-private partnership	Співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами - підприємцями (приватними партнерами),

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
	<p>що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами. <i>Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 року.</i></p>
Джерела перевірки Sources of verification	<p>Дані, що вказують, де і в якій формі можна знайти інформацію про досягнення стратегічної мети, виконання цілей і завдань проекту, наявні результати. Повинні містити докладну інформацію про те, яким методом збору слід користуватися, хто відповідальний за збір, обробку та звітність, як часто збирається інформація, про форму та періодичність звітів. Джерела перевірки становлять третю колонку логічної структури проекту.</p>
Діаграма Ганта Gant's Diagram	<p>Горизонтальна лінійна діаграма, на якій роботи за проектом зображуються у відповідності з часовими відрізками, що характеризуються датами початку і закінчення, затримками і, можливо, іншими часовими параметрами.</p>
Ефект Effect	<p>Запланована чи незапланована зміна, безпосередньо чи опосередковано пов'язана з ужитими заходами проекту.</p>
Ефективність Efficiency	<p>Критерії оцінки, що порівнюють обсяг залучених до реалізації проекту ресурсів (наприклад, фінансових, адміністративних, людських) з дійсними досягненнями проекту на рівні продукту, результату чи впливу. Міра того, наскільки економно ресурси (кошти, знання, час тощо) вдалося конвертувати в результати.</p>
Життєвий цикл проекту Project life cycle	<p>Набір зазвичай послідовних фаз проекту, кількість і склад яких визначається потребами управління проектом організацією або організаціями, що беруть участь в проекті.</p> <p>Однією з сучасних найбільш широко вживаних моделей проектного циклу є модель, розроблена Європейською Комісією, яка визначає такі етапи:</p> <p><i>Програмування</i> – початковий етап впровадження проекту, який на основі пріоритетів розвитку громади та оцінювання можливостей і ризиків передбачає визначення програми (низки проектів), які можуть покращити ситуацію у конкретній сфері чи конкретному регіоні.</p> <p><i>Визначення</i> – аналіз та відбір запропонованих програм на основі певних критеріїв оцінювання та визначення проектів, для яких необхідно буде здійснити більш детальний аналіз (на цьому етапі інвестор отримує підтвердження того, що поставлені цілі можуть бути виконані, наприклад, шляхом будівництва нової системи водопостачання чи, скажімо, реконструкції старої системи).</p> <p><i>Формулювання</i> – детальний аналіз проектів, визначених на попередньому етапі, з метою з'ясування їхньої технічної та</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
	<p>фінансової реалістичності.</p> <p><i>Фінансування</i> – розробка запиту на фінансування (проектної пропозиції) та підписання меморандуму щодо фінансування проекту.</p> <p><i>Впровадження</i> - реалізація проекту, починаючи з розробки технічних схем, власне будівництва та здачі об'єкта в експлуатацію.</p> <p><i>Оцінювання</i> – завершальний етап реалізації проекту, на якому отримані результати порівнюються з тими припущеннями, що були зроблені на попередніх етапах.</p>
Загальна ціль General Goal	<p>Це ціль, яка досягається опосередковано як наслідок впровадження певного проекту, масштаби якої набагато ширші, ніж безпосередні результати, досягнуті бенефіціарами після реалізації проекту. Досягнення такої загальної цілі вимірюється лише після завершення проекту, зазвичай, протягом наступних 2-5 років. Прикладами загальної цілі можуть бути: зменшення забруднення довкілля, економічний розвиток області, покращення здоров'я населення місцевої громади тощо.</p>
Запаси Inventories	<p>Матеріали, що знаходяться між стадіями обробки в потоці створення цінності. Для опису стану запасів в процесі використовуються поняття: сировина і матеріали, незавершене виробництво, готова продукція.</p>
Зацікавлені сторони Stakeholders	<p>Особи й організації, наприклад, замовники, спонсори, виконуюча організація, бенефіціари, які активно беруть участь у проекті або чий інтереси можуть бути зачеплені під час виконання або після завершення проекту.</p>
Зміст проекту Project scope	<p>Роботи, які необхідно виконати, щоб отримати продукт, послуги або результат з вказаними характеристиками і функціями.</p>
Ієрархічна структура робіт, ICP Work breakdown structure, WBS	<p>Ієрархічна декомпозиція робіт, що виконуються командою проекту для досягнення цілей проекту і необхідних результатів. З її допомогою структурується і визначається весь зміст проекту. Кожен наступний рівень ієрархії відображає більш детальне визначення елементів проекту.</p>
Ієрархічна (структурна) схема організації, CCO Organization breakdown structure, OBS	<p>Опис організаційної структури управління проектом з урахуванням рівнів підпорядкованості та підзвітності. Є підставою для формування системи відповідальності за виконання певних робіт (завдань) проекту. Інформація з WBS та OBS використовується для складання матриці відповідальності.</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
Інноваційний проект Innovative project	<p>Комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції. <i>ЗАКОН УКРАЇНИ “Про інноваційну діяльність” від 4 липня 2002 року.</i></p> <p>Комплекс взаємопов'язаних заходів інвестиційного характеру, спрямованих на комерційне застосування науково-технічних розробок, освоєння нових видів продукції, послуг, впровадження новітніх технологій. <i>ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ “Про затвердження Порядку формування та використання коштів Державного інноваційного фонду” від 6 серпня 1998 року N 1242.</i></p>
Інвестор Investor	<p>Юридична або фізична особа, що здійснює інвестиції, вкладає власні позикові або інші привернуті засоби в інвестиційні проекти. Інвестиційний капітал, що вкладається інвестором, може бути представлений у вигляді фінансових ресурсів, майна, інтелектуального продукту.</p>
Індикатори Indicators	<p>Об'єктивні та вимірювані коефіцієнти, завдяки яким донор чи бенефіціар зможе у майбутньому перевірити? чи відповідають припущенням, зробленим перед реалізацією проекту (очікуваним позитивним результатам), ті дії, які були здійснені, тобто фактичні результати, що були отримані, та цілі і завдання, що були досягнуті.</p>
Інфраструктурний проект Infrastructure project	<p>Проект, який має на меті створення, відбудову або реконструкцію об'єктів інфраструктури з істотною перевагою капітальних витрат серед загальних витрат за проектом.</p>
Календар проекту Project calendar	<p>Календар робочих днів або змін, що встановлює дати, в які проводяться планові операції, і неробочі дні, тобто дати, в які планові операції не виконуються.</p>
Керівник проекту Project manager	<p>Особа, яка відповідає за спеціальне планування, організацію, виконання та контроль послідовності взаємозалежних дій з впровадження інновації з урахуванням унікальних неповторних умов, часових і ресурсних обмежень.</p>
Концепція проекту Project conception	<p>Формалізоване подання загальної інформації, яка дає уявлення про причини ініціалізації проекту, сутність запропонованої інноваційної ідеї, мету проекту, очікувані вигоди, обмеження, допущення та ризики.</p>
Кошторис проекту	<p>Загальні майбутні витрати, які необхідно зробити безпосередньо</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
Project calculation	<p>для створення продукту проекту.</p>
Логічна матриця, або логічна структура проекту Logical framework matrix, Logframe	<p>Метод попередньої оцінки, який ґрунтується на визначенні очікуваних наслідків на рівні продукту, результату й впливу з присвоєнням кожному з цих рівнів певних показників, визначенням документів, що підтверджують ці показники, а також засад, що зумовлюють досягнення поставлених цілей.</p> <p>Короткий опис у табличному вигляді логічної послідовності отримання продукту проекту внаслідок виконання певних дій, а також – досягнення безпосередніх та загальних цілей проекту і визначення його подальшого впливу з урахуванням необхідних умов та показників.</p>
Мета Objective	<p>Те, на що спрямований проект та відповідні роботи за проектом; конкретний, вимірюваний, визначений у часі результат, якого слід досягти; інноваційний продукт, який необхідно створити внаслідок впровадження проекту.</p>
Моніторинг Monitoring	<p>Процес систематичного збору й аналізу кількісної та якісної інформації про проекти, що виконуються, і програму загалом.. Він має на меті забезпечення узгодженості виконання проектів з очікуваннями і цілями, раніше затвердженими в програмних документах. Моніторинг – тривалий процес, що відбувається впродовж цілого періоду виконання програми/проекту. На відміну від оцінки, головним предметом аналізу в рамках моніторингу є досягнуті в рамках програми/ проекту продукти, а також засоби, призначені для реалізації програми/проекту.</p>
Оборотні активи Current assets	<p>Грошові кошти, а також ті види активів, які будуть обернені в гроші, продані або спожиті не пізніше, ніж через рік: цінні папери, що легко реалізуються, рахунки дебіторів, товарно-матеріальні запаси, витрати майбутніх періодів. Оборотні активи можуть включати або не включати готівку і її еквіваленти, по вибору компанії.</p>
Опис змісту проекту Project scope statement	<p>Визначення змісту проекту, у тому числі: основні очікувані результати, цілі, допущення, обмеження проекту і зміст роботи, який забезпечує документовану основу для ухвалення рішень за проектом в майбутньому та створює однакове уявлення про завдання і зміст проекту в усіх зацікавлених сторін.</p>
Передумови Prerequisites	<p>Базові вимоги, які необхідно задовольнити для того, щоб розпочати впровадження проекту. Зазвичай, це є погодження з державними органами влади реалізації того чи іншого проекту, що відображається у таких документах як, наприклад, план міста щодо капітальних інвестицій, регіональна стратегія розвитку,</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
	<p>державна програма з охорони довкілля тощо.</p>
Період повернення коштів Refund period	<p>Кількість років, потрібних для повернення початкових інвестиційних вкладень з отримуваних фінансових надлишків. Ці надлишки охоплюють прибуток нетто та амортизацію і обчислюються в чергових роках функціонування проекту. У випадку, коли джерелом фінансування частини витрат є банківський кредит, в надлишках додатково беруться до уваги відсотки від цього кредиту.</p>
Показники фінансової ефективності проектів Indicators of financial performance of projects	<p>Абсолютні або відносні величини (у грошовому виразі чи у вигляді різних коефіцієнтів), на підставі яких робиться висновок про доцільність розробки і впровадження проекту. Поділяються на дисконтові та недисконтові.</p>
Планування Planning	<p>Процес вибору цілей, а також рішень і послідовних дій, необхідних для їх досягнення.</p>
Продукт Product, або Deliverable	<p>Усі матеріальні предмети й послуги, що їх отримує бенефіціар в процесі виконання проекту (як правило, по закінченню, на виході проекту – output) з призначених для цього фінансових коштів з використанням людських, матеріальних та організаційних ресурсів.</p> <p>Продукти – це перший рівень результатів проекту, що вимірюються у фізичних одиницях (наприклад, довжина збудованої дороги, кількість осіб, які отримали певну комунальну послугу тощо).</p>
Проект Project	<p>Документація для будівництва об'єктів архітектури, що складається з креслень, графічних і текстових матеріалів, інженерних і кошторисних розрахунків, які визначають містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні та технологічні рішення, вартісні показники конкретного об'єкта архітектури, та відповідає вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил.</p> <p><i>ЗАКОН УКРАЇНИ Про архітектурну діяльність (ст.1) від 20 травня 1999 року N 687-XIV (В редакції Закону N 58-V від 01.08.2006).</i></p> <p>Комплекс взаємозв'язаних дій з управління матеріальними, фінансовими і людськими ресурсами, спрямованих на досягнення визначеної мети.</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
	<i>МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ НАКАЗ Про підвищення ефективності залучення та використання коштів міжнародних фінансових організацій (Порядок, п.1.2) 29.12.2004 N 451.</i>
Проектний менеджмент, Проектне управління, Управління проектом Project management	<p>Мистецтво керівництва з координації зусиль людей і використання ресурсів протягом усього життєвого циклу проекту із застосуванням досягнень сучасної науки і технологій для успішного досягнення визначених цілей та результатів проекту за показниками складу й обсягу робіт, вартості, часу і задоволення зацікавлених учасників проекту.</p> <p>Управління проектом – процес прийняття компетентних рішень командою управління проектом стосовно результативної та ефективної координації дій упродовж кожного етапу реалізації проекту як цілісної системи для отримання продукту проекту з унікальними властивостями за показниками цінності, якості, часу, вартості та задоволеності зацікавлених сторін</p>
Результат Result	<p>Безпосередній та негайний ефект для бенефіціарів від виконання проекту. Результати становлять другий рівень підсумків виконання проекту і вимірюються у фізичних або фінансових одиницях (наприклад, скорочення тривалості подорожі, зниження рівня забруднення середовища, кількість новостворених місць праці, зменшення транспортних тарифів, зниження цін за телефонний зв'язок тощо).</p>
Ресурс Resource	<p>Кваліфікований персонал, устаткування, послуги, витратні матеріали, сировина, матеріальні засоби, бюджет або грошові кошти.</p>
Ризик Risk	<p>Невизначена подія або умова, настання якої негативно або позитивно позначається на цілях проекту.</p>
Система управління проектом Project management system	<p>Сукупність процесів, інструментів, методів, методологій, ресурсів і процедур по управлінню проектом. Система документується в плані управління проектами, і її вміст може розрізнятися залежно від сфери, організаційного впливу, складності проекту і доступності наявних систем.</p>
Сітьова (мережева) модель проекту Project network	<p>Графічне зображення у вигляді сітки (мережі), що встановлює логічний взаємозв'язок між всіма роботами, які необхідно виконати для отримання конкретного продукту проекту. Сітьова (мережева) модель проекту показує, як пакети робіт взаємопов'язані між собою у часі, яка тривалість виконання кожного пакета та загальна тривалість проекту для отримання продукту проекту.</p>

ТЕРМІН українською з англійським відповідником	ТЛУМАЧЕННЯ
Спонсор проекту Project sponsor	Суб'єкт або група суб'єктів, що надає фінансові ресурси для проекту у будь-якому вигляді.
Фактор майбутньої вартості Future value factor	Розрахунковий коефіцієнт, який використовується для обчислення майбутньої вартості початкової суми коштів (квоти), яка зростатиме з постійною відсотковою ставкою, передбачаючи капіталізацію відсотків.
Фактор дисконтний, або Дисконтний фактор Discount factor	Розрахунковий коефіцієнт, який є протилежністю фактора майбутньої величини, і використовується для обчислення актуальної вартості суми коштів (квоти), яка з'явиться у майбутньому. За його допомогою обчислюється, наприклад, теперішня вартість майбутніх доходів від реалізації проекту.
Фактор повернення капіталу Factor capital return	Розрахунковий коефіцієнт, який використовується з метою обчислення величини погашення кредиту або позики, якщо передбачаємо, що повні платежі (відсотки плюс внесок капіталу) щороку є рівними, а нарахування відсотків є постійним, тобто погашення кредиту відбувається за принципом «ануїтету».
Фактор річної циклічності Factor annual recurrence	Розрахунковий коефіцієнт, який використовується, якщо однакову квоту (суму коштів) отримуємо або платимо постійно протягом періоду кількох років. Фактор річної циклічності фактично є сумою дисконтних факторів в розглянутому періоді часу.
Цінність Value	Сукупність властивостей продукту проекту або послуги, за які споживач готовий заплатити постачальникові відповідні кошти відповідно до ринкових цін.
Чиста приведена вартість – ЧПВ Net Present Value – NPV	Показник, що вказує нам, яку вартість (користь) принесе проект, тобто наскільки проект буде фінансово ефективним. Цей показник визначається як різниця між отриманими від проекту коштами (сукупними надходженнями) та коштами, витраченими на його реалізацію та експлуатацію, обчислена за весь період, який аналізується, з урахуванням прийнятної ставки дисконту. Розраховується у гривнях, тобто у валюті проекту. Відповідно проект принесе або надлишок (прибуток), або втрати (збиток).